



SUBSIDIEAANVRAAG
2017 - 2020

Toneelgroep De Appel
1 december 2015

1.2 Terugblik op en zelfevaluatie van de periode 2013-heden en

1.3 Plannen en activiteiten voor de periode 2017-2020

Halverwege de lopende periode is er bij Toneelgroep De Appel een nieuwe directie aangetreden. Op 1 januari 2015 nam Arie de Mol de artistieke leiding over van Aus Greidanus. In augustus van dat zelfde jaar is Fred van de Schilde Gerrit Dijkstra opgevolgd als zakelijk leider.

Deze nieuwe directie beoogt zowel een voortzetting van de eigenheid en kwaliteit van Toneelgroep De Appel te waarborgen als een belangrijke vernieuwing aan te brengen, die gepaard gaat met een uitbreiding van activiteiten. Om deze nieuwe lijnen zo helder mogelijk uit te zetten, zijn we zo vrij om de paragrafen 1.2. en 1.3. samen te voegen.

2013 – 2014

Vanaf het begin van seizoen 2014/2015 speelde de aanstaande directiewisseling een belangrijke rol. Heel symbolisch koos Aus Greidanus als afscheidsvoorstelling voor *Metamorfosen* naar Ovidius (oktober 2014). De gedaanteverandering die De Appel sindsdien ondergaat wordt op de pagina's hierna beschreven. Eerst een korte terugblik op de laatste twee jaren waarin Aus aan het roer stond.

In het jaar 2013 werd er veel ruimte gegeven aan makers van buiten en eigen spelers met maakambitie. Dit resulteerde in het drieluik *Volle maan*, bestaande uit: *Vorbij de liefde* (regie Geert de Jong), *Isabelle Eberhardt, rekoefeningen* (tekst/regie Judith de Rijke) en *Schiller opus* (tekst/regie David Geysen). De tweede productie van 2013 was een tweeluik: *Bagdad café* (regie Saskia Mees) en *Liquid town* (regie Judith de Rijke).

Rondom *Volle maan* waren er openbare repetities, educatieve workshops en een Arabische nacht (met filosoof Joke Hermsen). Monique Samuel presenteerde *Door het oog van*, een reeks van vijf debatten rond de romantiek.

De marathon *Casanova* ging eind 2013 in première en speelde tot en met mei 2014. Voor deze productie werd het Appeltheater groots verbouwd. Vanaf balkons keek het publiek over een wateroppervlak dat de gehele speelvloer omvatte en waarvan een zijkanaal tot ver in de foyer doorliep. In dat spectaculaire decor maakte David Geysen de muzikale familievoorstelling *De drijvende stad* (8+), die tijdens de speelperiode van *Casanova* gespeeld werd door studenten van Codarts en een acteur uit ons ensemble. Uit de grote opkomst bleek dat er een markt is voor familievoorstellingen bij De Appel.

Claudine & Claudette (juni 2014) was een voorstelling over kijken en bekeken worden. Een locatieproductie in en rond Pulchri Studio, gemaakt en gespeeld door twee actrices uit het gezelschap: Isabella Chapel en Saskia Mees. De bezoekers zaten buiten en waren middels een koptelefoon getuige van wat er zich binnenskamers bij de dames afspeelde. Tegelijk met de voorstelling was er de tentoonstelling *Weemoed* met werk van Pulchri-kunstenaars.

Met zijn allerlaatste productie *Metamorfosen* liet Aus Greidanus nog eens ten volle zien waarmee De Appel zich onderscheidt: grootschalige en uitbundige producties, gebracht door een hecht ensemble, in de geheel eigen, warme ambiance van onze zaal. Met zijn liefde voor klassiek mythologisch materiaal, de beeldende kwaliteiten en een speelstijl, die de historie van het gezelschap in zich draagt, nam Aus succesvol afscheid.

Voor volwassenen waren er rondom *Casanova* en *Metamorfosen* openbare repetities en *Op weg naar*-avonden (regisseur en spelers introduceren op een gevarieerde avond de komende voorstelling, met projecties, korte scènes en interviews). Via educatieve workshops (leerlingen maken en spelen scènes uit onze lopende voorstelling in het decor van deze productie) en een uitgebreid informatiepakket werd met name het voortgezet onderwijs bij deze producties betrokken

BEDRIJFSVOERING & ORGANISATIE

Toneelgroep De Appel is een stichting met een Raad van Toezicht en een bestuur gevormd door de directie. Het gezelschap is lid van de werkgeversorganisatie Nederlandse Associatie Podiumkunsten en medewerkers worden gehonoreerd conform de CAO Theater en Dans. De richtlijnen van de Code Cultural Governance en Code Culturele Diversiteit worden nageleefd. Naast de Stichting Toneelgroep De Appel, waar vanuit de voorstellingen worden geproduceerd, is er Stichting Exploitatie Appeltheater, die het gebouw beheert. Een derde pijler wordt gevormd door Stichting Vrienden van Toneelgroep De Appel waarin het publiek is verenigd en van waaruit de publieksbelangen worden behartigd.

Gezelschap en theater worden gerund door dezelfde medewerkers. We werken met een klein en zeer gemotiveerd team. Er worden veel vrijwilligers ingezet om het gezelschap optimaal te laten functioneren. Zij voelen zich sterk verbonden met Toneelgroep De Appel. Datzelfde geldt voor onze vrienden, de Stichting Vrienden van Toneelgroep De Appel telt zo'n 4000 leden. Dat is ongekend veel voor een theatergezelschap. Deze groep mensen staat ons bij in tijden van financiële nood en steunt ons ook inhoudelijk als we ons artistiek sterker willen manifesteren. Dit hechte contact met de Appelvrienden zorgt voor een sterke binding tussen publiek en gezelschap.

Financieel vertaalde dit zich onder andere in de eenmalige actie 'Duizend voor Duizend' die ruim € 250.000 opbracht (zie toelichting meerjarenbegroting).

Al met al voldeed Toneelgroep De Appel ruimschoots aan de inmiddels hoge eisen voor artistiek ondernemerschap. In 2013 bedroegen de eigen inkomsten € 655.440, dat is 24% van het totaal. Dat was in 2014 zelfs € 1.088.515, 35% van het totaal. Niet ieder jaar lukt het ons om hoge eigen inkomsten te behalen. De goede jaren moeten dan ook de mindere jaren compenseren.

Behalve dat het gezelschap zich richt op een algemeen publiek, worden er voor ieder project extra inspanningen verricht om leerlingen van met name het voortgezet onderwijs bij onze activiteiten te betrekken. Voor bijna iedere productie wordt er een activiteitenprogramma op maat ontwikkeld. In 2014 zijn we gestart om ons te richten op de nog jongere leeftijden en ontwikkelden voor het eerst een familievoorstelling (8+).

2015

Per 1 januari is De Appel een nieuwe periode ingegaan. De activiteiten in de periode 2015/2016 (w.o. de marathon *Zie de mens*, *Zie De Appel buiten* en *Het Heijermans Festival*) kunnen dienen als illustratie van onze ambities voor de komende periode 2017/2020 en zijn tegelijkertijd een aanloop daartoe.

Met Arie de Mol heeft Toneelgroep De Appel een bevlogen en maatschappelijk geëngageerde theatermaker in huis gehaald. Wie voorstellingen heeft gezien bij de gezelschappen ELS inc. en Toneelgroep Maastricht weet dat hij theater maakt dat tot nadenken stemt en tegelijkertijd open is en toegankelijk. Arie hanteert daartoe graag een uitbundige stijl, waarin ensemblespel, vitaliteit en muzikaliteit opvallen. Revue en reflectie gaan hand in hand. Met compassie en humor beziet hij de eeuwig ploeterende mens en zijn verlangen naar houvast.

In zijn repertoirekeuze heeft Arie een voorkeur voor het tonen en thematiseren van een gemeenschap. Niet zelden is er in zijn voorstellingen sprake van een miniatuursamenleving. De spanningsvelden tussen individu en samenleving, tussen hoofd en hart, tussen idealisme en realisme zijn in alle toonaarden terug te vinden in zijn werk.

Het engagement met de wereld wordt daarbij niet per se expliciet gemaakt. In *Zie de mens* probeert Maria haar zoon Jezus over te halen met zijn 'missie' te stoppen en terug naar huis te komen. De scène riep associaties op met de moeder van een Syriëganger, zonder dat dit op een al te expliciete wijze werd verbeeld. Grote bestaande verhalen kunnen zo worden gebruikt om hedendaagse dilemma's aan te snijden en bij de maatschappelijke realiteit aan te sluiten.

Compassie en betrokkenheid vormen niet alleen een artistiek inhoudelijk uitgangspunt voor het repertoire maar ook voor de werkwijze en communicatie. Ook het acteursensemble en het hele gezelschap daaromheen vormen een gemeenschap. En datzelfde geldt voor het publiek en de stad waarin we die betrokkenheid zoeken en willen uitlokken. Openheid naar het publiek is daarom een wezenlijk uitgangspunt, niet alleen in de voorstellingen zelf, maar ook in alles daar omheen: het eigen huis en de horeca, de communicatie en educatie.

Nieuwe publieksgroepen, die de weg naar De Appel nog niet hebben gevonden, moeten worden bereikt. We zien graag een grotere verscheidenheid aan leeftijd, kleur en achtergrond in het Appeltheater. Om dit te bereiken spelen repertoirekeuze en een meer verscheiden thematische programmering een rol, evenals verjonging van het gezelschap, het opengooien van het gebouw, een grotere functie van de horeca en samenwerking met lokale partners. Op al deze aspecten komen we hieronder terug.

Samengevat staat de periode 2015 – 2020 in het teken van de volgende ambities:

- meer openheid & toegankelijkheid
- maatschappelijk engagement en reflectie op de actualiteit
- verjonging ensemble
- een meer uitgebreide en meer verscheiden programmering
- meer samenwerking met andere culturele instellingen (met name van andere disciplines)
- activiteiten ook buiten het eigen huis
- meer verschillende doelgroepen (diversiteit)
- spreiding van het aanbod (langdurig festival, ook overdag o.a. voor kinderen of t.b.v. senioren)
- vaker en meer randprogrammeringsactiviteiten
- verruiming aanbod horeca.

Deze vernieuwing en uitbreiding gaat niet ten koste van de unieke en onderscheidende kwaliteiten van Toneelgroep De Appel, integendeel. Het ensemble, het eigen huis en de marathons zijn de grondvesten van ons bestaan, die we met een hernieuwd elan en betrokkenheid zullen inzetten.

HET ENSEMBLE

De gemiddelde leeftijd van de spelersgroep ligt relatief hoog. Daarom gaan we de komende jaren ons ensemble verjongen. Nu reeds zijn twee nieuwe acteurs aangetrokken: Jessie Wilms en Martijn van der Veen. Twee spelers gaan vanwege hun leeftijd het gezelschap verlaten. Geert de Jong reeds aan het eind van de huidige planperiode, Hugo Maerten in de komende.

De gemiddelde leeftijd wordt verder verlaagd door het per project aantrekken van jonge freelance acteurs en stagiaires. De verjonging van het ensemble zal ook bijdragen aan een verjonging van het publiek, dat zich makkelijker met het gezelschap zal kunnen identificeren.

We investeren in artistieke saamhorigheid binnen het gezelschap. We willen een ensemble, dat weet waar het voor staat en theater wil maken, dicht op de huid van de tijd. Een sterrensysteem van hoofd- en bijrollen heeft geen prioriteit. In de publiciteit is dit al goed zichtbaar: het beeldmateriaal wordt in series gemaakt, waarin elke acteur een eigen flyer/affiche heeft.

Door een diversiteit aan taken wordt de groepsdynamiek van ons ensemble versterkt. Acteurs regisseren kleinere projecten, initiëren activiteiten, spelen een rol in communicatie en educatie. Het doel is een hecht en dynamisch ensemble met een helder gezicht en een open vizier naar buiten.

HET EIGEN HUIS

De komende jaren zetten we nog meer in op ons eigen huis als centrale plek, een broeinest van creativiteit waar het publiek het gehele jaar door welkom is om een wisselend programma te komen bekijken. Het Appeltheater moet een epicentrum worden van reflectie en vermaak. Vijf dagen per week de deuren open, vaak ook overdag. Van het gezelschap en ons theater moet de roep uitgaan dat er altijd iets te doen is.

Het Appeltheater is uniek in ons land. Weinig gezelschappen beschikken over zo'n eigen vrije speelruimte. Alle hoeken en gaten van het gebouw kunnen als podium dienen. De grote zaal is een speelplaats voor onze decorontwerpers, die de maakbaarheid en flexibiliteit van de ruimte steeds opnieuw beproeven. We hebben de vrijheid om ramen, trappen, deuren te plaatsen of verplaatsen. Soms worden er muren afgebroken of bijgebouwd. Zelfs zwembaden bleken geen probleem. Ook de komende jaren zal er gespeeld worden met alternatieve publieksopstellingen. We willen onszelf en het publiek blijven verrassen.

Daarbij ademt het hele pand onze sfeer. Gastvrijheid staat voorop, iedereen wordt altijd persoonlijk en met warmte ontvangen. Ook de foyer kunnen we per project naar believen aanpassen en inrichten. Zo creëren we steeds een andere, ongedwongen ambiance, die drempelverlagend werkt, waar ons publiek zich welkom en thuis voelt.

We hebben gemerkt dat de maaltijden een uitstekend middel zijn om mensen te binden en te verbinden. Vanaf nu zal er bij elke voorstelling gegeten kunnen worden in het Appelcafé, niet alleen met de gebruikelijke marathondiners maar ook met lunch en goedkopere dagschotels. De keuze van het eten wordt mede bepaald door de aard van het project. Ook hiermee willen we de sociale functie van ons theater verruimen en de openheid en toegankelijkheid voor verschillende doelgroepen vergroten.

MARATHONS

Wie aan Toneelgroep De Appel denkt, denkt aan marathonvoorstellingen, zozeer dat je bijna zou denken het een genre is dat door De Appel is uitgevonden. De marathon is zo oud als het theater zelf en het succes ervan zegt wel iets over de noden van deze tijd. Dat wij inmiddels niet meer de enige zijn die langdurige voorstellingen met maaltijden produceren, is geen reden om daar mee op te houden, integendeel. Evenals zijn voorganger zet Arie de Mol graag grote verhalen neer met een breed inhoudelijk kader. Dat kunnen nieuw geschreven verhalen zijn of actuele herscheppingen van bestaande verhalen. In ieder geval wordt er altijd een gelaagde wereld opgeroepen, waarin de toeschouwer zich -meer dan in een kortere voorstelling- kan onderdompelen (zoals in de volgende marathon *Shameless*, zie bijlage producties).

Er wordt met een marathon meer gevraagd én geboden dan een vrijblijvend uurtje theater. De duur en de intensiteit van een marathonvoorstelling vragen overgave en betrokkenheid, zowel van de spelers als van het publiek. De interactie tussen de bezoekers is beduidend groter dan bij 'gewone' voorstellingen. Doordat bezoekers meerdere uren met elkaar doorbrengen en in de pauzes met elkaar aan tafel gaan, komen gesprekken spontaan op gang en wordt het publiek uitgedaagd tot reflectie over het onderwerp van de voorstelling.

Onze marathons hebben een landelijke uitstraling en bereik. Een behoorlijk aantal bezoekers van de marathons komt van buiten Den Haag. Er is aanwas vanuit het hele land. Het bezoek aan een marathon wordt gezien als een dagje uit. Dat gegeven willen we nog verder gebruiken door de mensen te stimuleren de voorstelling te combineren met een bezoek aan het Scheveningse strand, de duinen of andere attracties (b.v. door bezoekers een huurfiets voor een dag aan te bieden). Bij *Op hoop van zegen* worden op dit moment een wandeltoer door oud Scheveningen en een rondleiding in Panorama Mesdag aangeboden. Ook onze restaurantservice speelt op die meervoudige behoeften van ons publiek in.

NIEUWE INITIATIEVEN

Naast een voortzetting van marathonvoorstellingen lanceren we de komende jaren twee nieuwe gezichtsbepalende initiatieven:

A. langdurige festivals (om het jaar)

B. zomerse locatieproducties (elk jaar).

In een tweejaarlijks ritme wisselen festival en marathon elkaar af. In de jaren waarin we een marathon doen, maken we ook een tweede kortere productie en een kleine locatievoorstelling. Het andere jaar is het jaar van het festival en wordt een grote locatieproductie gerealiseerd.

A. FESTIVALS

In het huidige seizoen vindt voor het eerst een (pilot)versie plaats van een festivalconcept zoals dat de komende jaren nog verder zal worden uitgewerkt. Aan de hand van *Het Heijermans Festival* kunnen we goed laten zien hoe we onze ambities willen waarmaken. Het festival duurt vijf maanden, van november 2015 tot en met maart 2016. In de komende subsidieperiode volgen er twee andere festivals, waarvan *Het Spanje Festival* in 2017/2018 het eerstvolgende is. Om zo dicht mogelijk aan te sluiten op de tijdsgeest en de actualiteit, hebben we nog geen beslissing genomen over het festivalthema voor het seizoen 2019/2020.

In de festivals wordt een grote verscheidenheid aan voorstellingen en andere activiteiten gepresenteerd, vanuit een thematische programmering (een thema, land of schrijver). Potentiële bezoekers en Appel-liefhebbers kunnen in zo'n periode dus meerdere keren bij ons over de vloer komen. Naast een grote voorstelling voor het gehele ensemble, gaat in de loop van het festival een veelheid aan kleinere voorstellingen in première, liefst in een cross over met andere disciplines, zodat er meer te beleven valt dan alleen toneel. Zo kunnen we een rijk palet aanbieden en stimuleren we ook liefhebbers van bv. dans en muziek tot een bezoek aan ons pand. Verder is er een uitgebreide randprogrammering met lezingen, debatten, gastvoorstellingen en eenmalige events. Bij deze eerste editie ontbrak ons de voorbereidingstijd om alle ideeën ten volle te realiseren, maar doen we een aantal belangrijke aanzetten.

In de maanden november en december staat het werk van Heijermans zelf centraal. Vanaf januari wordt de focus verlegd naar het thema 'de zee'. Aanleiding daarvoor is onze ligging én de centrale voorstelling in het festival: *Op hoop van zegen*.

Met de zee als centraal onderwerp en het bekende stuk willen we ook de lokale bevolking verleiden naar het Appeltheater te komen. De Appel wil graag de band met Scheveningen en haar bewoners versterken. Ook het lokale amateurtheater wordt daartoe gemobiliseerd. In het decor van *Op hoop van zegen* spelen negen Scheveningse amateurspelers een ander stuk van Heijermans o.l.v. de jonge Haagse regisseuse Pieterneel Bollmann.

Er zijn meer festivalonderdelen, waarbij talentontwikkeling een rol speelt. Het grote regietalent Annechien de Vocht (YoungGangsters) maakt twee voorstellingen: Heijermans' eenakter *Buren* en de familievoorstelling *20.000 mijlen onder zee* (8+). Drie stagiaires van Toneelschool Amsterdam spelen de gehele festivalperiode mee in diverse producties en activiteiten. Eén van onze vaste acteurs, David Geysen, kan opnieuw zijn regiekwaliteiten tonen met de encenering van drie eenakters van Heijermans en daarna een voorstelling met de zee als inspiratiebron.

Om het festival van een nog grotere diversiteit te voorzien, kunnen incidenteel gastvoorstellingen en co-producties worden geprogrammeerd. Een voorbeeld daarvan in de huidige editie is de muziektheatervoorstelling *De dood en de zee* i.s.m. Het Volksoperahuis, waarin Arie de Mol de rol van verteller speelt.

Scholieren die een voorstelling bezoeken, bieden we een spannend cultuureducatief pakket aan. Voor volwassenen is er een uitgebreid scala aan informatieve randprogrammering met lezingen, wandelingen, interviews, debatten, museumbezoek en een fototentoonstelling (zie kader hieronder).

In de festivalopzet past ook een spreiding van het aanbod. Naast reguliere avondvoorstellingen spelen we straks ook ochtend-, middag- en lunchvoorstellingen. De reeds vermelde uitbreiding van de horeca sluit hier op aan.

Met tentoonstellingen (thematisch verwant aan het festival) worden er ook overdag bezoekers naar de foyer getrokken. De bar is voortaan langer en vaker open. Met deze initiatieven en activiteiten willen we het eigen huis nog meer openen en nieuwe publieksgroepen welkom heten.

B. LOCATIEPRODUCTIES

De komende periode willen we vaker zelf de stad in trekken. Met een jaarlijkse locatievoorstelling treedt Toneelgroep De Appel naar buiten. In de maand juni ontvangen we ons publiek op een bijzondere buiten- en/of binnenlocatie in de regio Den Haag. Het ene jaar betreft dit een kleinschalig project, bedacht, gemaakt en uitgevoerd door spelers van Toneelgroep De Appel en mogelijk gastregisseurs. Het andere jaar een groot opgezette productie, geregisseerd door Arie de Mol. *Decamerone* (juni 2016) is hiervan de eerste proeve.

Daarnaast zullen we vaker in de stad te zien zijn met theatrale interventies en samenwerkingen met andere (niet per se culturele) instellingen. Onze recente activiteiten voor en met de Stichting Oranjehotel zijn daarvan een voorbeeld. Op 4 mei in het Appeltheater en op 26 september tijdens de jaarlijkse herdenking in het Oranjehotel lazen de acteurs van De Appel het gelijknamige stuk van Eduard Vermeeren. Ons eigen festival maar ook stedelijke of nationale gebeurtenissen kunnen een aanleiding zijn om met ons veelzijdige ensemble een bijdrage te leveren aan de dynamiek van de stad.

PUBLIEKSBELEID

Om de toegankelijkheid fysiek waar te maken wordt momenteel de voorgevel van ons pand in de Duinstraat aangepakt. De entree wordt meer zichtbaar. Binnenkort zal de kassa vanaf de straat te zien zijn. Om de financiële drempel voor sommige publieksgroepen te verlagen, zijn we gaan variëren met de toegangsprijzen. Voor voorstellingen in de grote zaal gelden vanaf nu drie verschillende rangen met oplopende (of zo je wilt aflopende) prijzen.

In de grafische vormgeving en de publiciteit zijn we nieuwe lijnen aan het ontwikkelen met een heldere nieuwe huisstijl. Reeds genoemd zijn de affiches en flyers, die in series worden ontworpen: elke speler van het ensemble, ook de stagiair, krijgt een eigen beeld. Zo ontstonden er voor *Zie de mens 10* en voor *Op hoop van zegen* zelfs 14 verschillende affiches, die onmiskenbaar dezelfde voorstelling aankondigden. Daarmee zetten we het gehele ensemble 'op de kaart'.

Het oeroude logo van De Appel blijft bestaan. Sinds kort wordt het echter niet alleen in rood, maar in een veelheid aan kleuren gedrukt. Die veelkleurigheid en diversiteit willen we toevoegen aan het beproefde kwaliteitsmerk dat De Appel is en wil blijven.

Met alle vernieuwingen willen we ook onszelf blijven en voorstellingen maken van hoge kwaliteit voor een publiek dat we in alle jaren hebben opgebouwd. Toneelgroep De Appel heeft een vast en trouw publiek, niet alleen uit de regio, een deel komt ook van (ver) daarbuiten. Een harde kern bezoekers is tevens vriend van De Appel en donateur. De gemiddelde leeftijd is op dit moment vrij hoog en we richten ons de komende periode daarom op uitbreiding en verjonging van ons vriendenbestand en de rest van het publiek.

Wij hechten sterk aan direct contact met ons publiek, bij de voorstellingen, bij de avonden van het randprogramma en in de foyer. De reacties die we dan krijgen zijn, evenals de publieksreacties op onze website, meestal erg lovend. Toch is het goed om ook objectieve metingen te blijven doen. Uit het continue publieksonderzoek van Hendrik Beerda brand consultancy blijkt dat de bezoekerstevredenheid, het totaalaanbod, de horecavoorziening en het onderscheidend karakter

van ons aanbod als zeer positief worden gekwalificeerd. De algemene kwaliteitsbeoordeling van ons product wordt door twee derde van de bezoekers heel goed bevonden.

TALENTONTWIKKELING

De Appel nam altijd al graag verantwoordelijkheid voor talentontwikkeling. Na het wegvallen van veel werkplaatsen en productiehuzen in de vorige beleidsperiode is dit nog urgenter geworden. We bieden graag een plek aan jonge spelers en ook aan nieuwe makers. Jaarlijks krijgen twee recent afgestudeerde makers de gelegenheid om bij ons producties te maken. Voorts wordt het ensemble ieder jaar aangevuld met drie of vier stagiaires van de acteeropleidingen en zijn er elk seizoen ook stageplekken voor studenten scenografie, dramaturgie en techniek.

EDUCATIE

Ook ten aanzien van educatie hebben wij veranderingen ingezet. Bij alle projecten zal een uitgebreid randprogramma worden georganiseerd. Het gaat daarbij niet alleen om een voortzetting van de bekende avonden *Op weg naar...*, maar om een veelheid aan inleidingen, nagesprekken, interviews, debatten en openbare repetities. Een driekoppig team is straks verantwoordelijk voor de organisatie en de uitvoering van dit programma. Onze nieuwe medewerker cultuureducatie wordt het gezicht naar het publiek toe en zal onder meer interviews voeren en debatten organiseren. We geloven in het belang van educatie, ook voor volwassenen. We geloven dat dit kan bijdragen aan de beleving en waardering van kunst bij ons en ook elders. Waar mogelijk zullen we ook in dit kader samenwerking zoeken met onze culturele collega's in de stad.

Uiteraard wordt de cultuureducatie gericht op het onderwijs gecontinueerd met lesbrieven en voorstellingsbezoek. Met name voor leerlingen van het voortgezet onderwijs is het Appeltheater een spannende plek om kennis te maken met theater. Om de scholieren uit te dagen en hun beleving te activeren, organiseren we workshops waarbij één van onze acteurs hen begeleidt in een spel- of regieopdracht. Door een informele sfeer en een actieve inbreng van onze acteurs worden jongeren gestimuleerd om na afloop over de voorstelling van gedachten te wisselen en op de inhoud te reflecteren.

POSITIONERING EN SAMENWERKING

Door de fusie die leidt tot Het Nationale Theater neemt De Appel meer dan ooit een heldere en stevige middenpositie in als 'middelgroot' gezelschap, tussen zojuist genoemde en de kleinere podiumkunstinstanties in de stad. Wij combineren grootschalige producties met de charme van het kleinschalige circuit.

In een tijd waarin het zelfbeeld van onze samenleving is gefragmenteerd, hebben de kunsten een belangrijke functie. Voor het theater, als de meest sociale van alle disciplines, ligt er een taak zowel om te verbinden als om uit te lokken. We willen dan ook een ontmoetingsplek zijn, een fysieke ankerplaats in de stad, waar ontmoetingen en inhoudelijk debat kunnen plaatsvinden. Waar mogelijk zal er ook verbinding worden gezocht met mensen en instellingen uit de politiek, welzijn, onderwijs of zorg. Het komende repertoire zal inhoudelijk steeds aanleiding bieden om dwarsverbanden aan te gaan, vooral ook buiten het culturele veld. Thema's worden tegen het licht gehouden in een uitgebreide randprogrammering met gastsprekers, interviews, debatten en lezingen, gericht op de actualiteit.

Theater staat niet op zichzelf, maar krijgt betekenis in interactie met andere mensen, andere circuits, andere disciplines, andere werelden. Daarom willen we graag andere instellingen betrekken in onze festival-gedachte.

We zoeken samenwerking met musea en beeldend kunstenaars, om exposities te kunnen organiseren in de foyer van het Appeltheater. Met Musicon gaan we op zoek naar (beginnende)

bands, die we een kans willen bieden om in ons pand op te treden. Verder onderzoeken we waar we elkaar kunnen aanvullen op andere terreinen. Met Branoul starten we een traject voor jonge makers om bij Branoul literaire theaterprojecten te ontwikkelen (passend binnen het desbetreffende festival), die vervolgens in De Appel worden gepresenteerd. Met Winternachten (Writers unlimited) wordt gesproken over een verbintenis ten aanzien van literaire projecten gedurende de festivals alsook daar buiten. Ook PIP Den Haag heeft interesse om samen te werken. Vanuit een eerdere samenwerking zijn er onlangs afspraken gemaakt met Codarts. We gaan tijdens de festivals ruimte bieden aan studenten van deze Rotterdamse opleiding om binnen het raamwerk van het thema een muziektheatervoorstelling te maken en te spelen in ons pand (al dan niet in coproductie).

Ten slotte mag de dans zeker niet ontbreken. Met Korzo zetten we een structurele samenwerking in gang. De ene keer past een reeds bestaande Korzo-productie binnen de programmering van ons festival, de andere keer gaan we samen op zoek naar een choreograaf die speciaal voor het festival een voorstelling maakt. In dat geval zou er sprake kunnen zijn van een co-productie. Soms uitgevoerd door dansers, soms door acteurs, of door een mix van beiden.

Met toneelpartners in Den Haag (het toekomstige Nationale Theater, Fa Mes, Drang, STET en Branoul) gaan we ons actief inzetten om het talentontwikkelingsklimaat in de stad te verbeteren. Met een stevige onderlinge infrastructuur wordt het voor jonge, aanstormende makers interessant om voor langere tijd in Den Haag te verblijven. Zo wordt ook de dynamiek in onze sector verhoogd. Daarnaast is in onderling overleg afgesproken om jaarlijkse zomerprogrammering in de regio mogelijk te maken en te coördineren. Om de stad ook in die maanden extra aantrekkelijk te maken.

Ondanks de korte aanlooptijd kunnen we in het huidige *Heijermans Festival* al iets laten zien van wat ons voor ogen staat. *Op hoop van zegen* en *de zee is zijn* zijn aanleiding voor combinatietickets met Muzee en Panorama Mesdag. Verder staan een aantal Scheveningse koren op het programma en maakt een groep van 9 amateurspelers onder de hoede van De Appel een voorstelling. Ook in *Zie de mens* deden al 18 amateurspelers uit de regio mee. De verbinding met het amateurveld (en jonge talenten van Rabarber) zal in de toekomst vaker gemaakt worden.

INTERNATIONAAL

De komende vier jaren staan in het teken van het nieuwe artistieke beleid, zowel intern als extern. Daarna, vanaf 2021, willen wij ons vizier ook meer op het buitenland richten, met name op internationale festivals. Het zullen vooral kleinere projecten zijn waar taal een minder grote rol speelt. Producties, die in de komende periode worden gerealiseerd, kunnen daarvoor ook in aanmerking komen. In omgekeerde richting oriënteren we ons op internationale producties die in de festivalprogrammering kunnen worden opgenomen.

ONDERNEMERSCHAP

Met ingang van 2015 dienen zich een aantal ontwikkelingen aan op het gebied van ons ondernemerschap. Belangrijk is dat de festivals door de grote variëteit in voorstellings- en randprogrammeringsaanbod meer doelgroepen zullen bereiken en de toeloop naar ons theater gaan verhogen. Er komen andere spelers, en een vergroot team van cultuureducatie gaat de informatie rond de voorstellingen flink uitbreiden. Maar dat niet alleen. De grotere spreiding van de aanvangstijden, een langere openstelling van het theater, bij alle voorstellingen diner en lunch en duidelijker zichtbaarheid van de kassa voor voorbijgangers zullen ook bijdragen aan een andere financiële positie.

BIJLAGE 1: *Het Heijermans Festival* in schema

Activiteit	Datum/ periode	Ca- paci teit	Aantal voorst.	Bijzonderheid
Op Hoop van zegen	18 nov '15 20 mrt '16	286	49	hoofdvoorstelling
6x Heijermans	9 dec '15 10 mrt '16	2 x 90	12	Regie David Geysen (3x) Annechien de Vocht (1x) spelers (2x)
3x Heijermans serie I	14 jan '15 3 mrt '16	90	2	middagvoorstelling
3x Heijermans serie II	21 jan '15 10 mrt '16	90	2	middagvoorstelling
Voor sommigen het eind van het land voor anderen het begin van de wereld!	24 feb '16 24 mrt '16	2 x 90	12	regie David Geysen
20.000 mijlen onder zee (8+)	25 feb '16 24 mrt '16	286	12	regie Annechien de Vocht
Pitten	19 dec '15 17 feb '16	286	5	regie Pieter Bolmann
Op weg naar Heijermans	6 nov '15	286	1	lezing Hans Goedkoop
Op weg naar de zee	11 feb '16	286	1	lezing Anna Rottier muziek Erik Vandenberge
Waanzee-avond	18 feb '16	286	1	lezing Robert Haasnoot
Ora et labora	7 feb '16	286	1	tekstlezing door acteurs
De opgaande zon	21 feb '16	286	1	tekstlezing door acteurs
De dood en de zee	13 feb '16 21 feb '16	nntb	4	Het Volksoperahuis (incl. Arie de Mol)
Wandelingen oud Scheveningen	29 nov '15 28 feb '16	nntb	4	met bezoek aan museum Muzee
Scheepswrakken	Hele periode	nvt	nvt	fototentoonstelling Anton Rijdsdijk
Eten: 2 gangen of dagschotel/lunch	Hele periode	nvt		

BIJLAGE 2: producties 2015 – 2018

2015

- *Zie de mens*

Deze marathonvoorstelling vertelde het verhaal over de mens achter Jezus van Nazareth en zijn volgelingen, het leven dat zij leidden, de conflicten die zij hadden, hun drijfveren en dilemma's. Deze grote productie heeft van april tot half oktober gespeeld.

- *Zie De Appel buiten*

Dit minifestival op locatie kende drie korte, uiteenlopende producties: *Huize Zeezicht*, *Cape Fear* en *Motel Detroit*. Het project speelde in juni 2015 in en rond de Appelloods aan de Laan van Poot.

- *Het Heijermans Festival* (zie voor beschrijving hierboven).

2016

- Vervolg *Het Heijermans Festival* (tot eind maart).

- *Decamerone*

In 2013 regisseerde Arie de Mol een bewerking van dit wereldberoemde boek van Boccaccio bij Toneelgroep Maastricht. Voor De Appel schrijft Erik-Ward Geerlings nu een nieuwe, meer uitgebreide versie. De historische Maastrichtse setting wordt verruild voor een meer urbane en hedendaagse aankleding. Het boek is een labyrint dat uit 100 verhalen bestaat. Het publiek maakt op basis van hun amoureuze voorkeuren een keuze uit verschillende routes langs een aantal tragi-komische vertellingen over liefde, lust en bedrog. *Decamerone* is de hele maand juni te zien op een tot de verbeelding sprekende locatie.

- *De kersentuin*

Deze voorstelling op basis van het toneelstuk van Anton Tsjechov, die voor het najaar 2016 staat gepland, wordt gemaakt door gastregisseuse Carina Molier. In haar geheel eigen stijl combineert ze live toneel met de modernste beeldtechnieken. Ze tast in haar voorstellingen de grenzen af van de kunstdisciplines en onderzoekt de verhouding tussen fictie en werkelijkheid. Ze gebruikt geen tribune, maar laat het publiek langs of door de speelruimte lopen. De toeschouwer heeft de keuze tussen de live gespeelde scènes en een weergave daarvan op grote videoschermen. Molier wil het verhaal van *De kersentuin* mengen met het boek *Dit kan niet waar zijn* van Joris Luyendijk. Eerder heeft de gastregisseuse gewerkt voor onder meer Toneelgroep Amsterdam (*Ruigoord*) en Toneelgroep Maastricht (*Intensive Care 3 a.m.*). Het Appeltheater leent zich uitstekend voor de uitzonderlijke manier waarop Molier omgaat met ruimte en publieksopstelling.

2017

- *Shameless*

In 2017 speelt deze grootschalige marathonvoorstelling gebaseerd op de gelijknamige beruchte Engelse televisieserie. Erik-Ward Geerlings zal op basis van de eerste twee seizoenen van deze sociaal bewogen serie een nieuwe toneeltekst schrijven. In *Shameless* wordt met humor en compassie het leven in een achterstandswijk van Manchester getoond. De serie bestaat uit een reeks verhalen en gebeurtenissen uit het leven van meerdere gezinnen, die samen een gemeenschap vormen. Centraal staat het gezin Gallagher. De langdurig werkloze vader is een verslaafde van drank en drugs, die een belangrijk deel van de dag in het buurtcafé doorbrengt. Zijn leven en dat van zijn zes kinderen is een opeenvolging van tegenspoed en extase. Ondanks de troosteloze sfeer en het geweld geeft het gezin blijk van een ontroerend vermogen tot zelfredzaamheid en onderling mededogen. Langs drie wanden van de grote zaal worden in twee etages huizen, een pub, een winkel en een straat gebouwd, waar het publiek midden in komt te zitten. *Shameless* speelt vanaf het begin van 2017 tot in de herfst. De voorstelling bestaat uit drie delen van een uur, met ertussen pauze met diner. De voorstelling heeft een grote cast, waarvoor het ensemble wordt uitgebreid met stagiaires en amateurspelers.

- Een kleine locatieproductie

Titel en inhoud van deze productie zijn nog niet bekend. Het zal dit jaar in ieder geval een kleine productie worden, omdat er in 2017 al twee grote producties worden gemaakt.

- *Het Spanje Festival*

Ons tweede festival speelt van november 2017 tot half april 2018. Met de publiekstrekker *Don Quichotte* van Miguel de Cervantes als hoofdvoorstelling is dit het eerste festival in de nieuwe subsidieperiode. Arie de Mol enceneert deze literaire klassieker in een bewerking van Erik-Ward Geerlings. Rond *Don Quichotte* wordt maandenlang een verscheidenheid aan andere onderdelen gepresenteerd. Daarbij zullen belangrijke maatschappelijke, culturele en artistieke aspecten van Spanje en de Spanjaarden de revue passeren. Er zal muziek, beeldende kunst, dans, film en theater te zien en te horen zijn. In een uitgebreide randprogrammering wordt veel aandacht besteed aan meer politieke en maatschappelijke onderwerpen (de gevolgen van de crisis in Spanje, de onafhankelijkheidswens van enkele Spaanse regio's en de betekenis van Europa daarin). Spanjaarden houden van feesten, goed eten en drinken. Uiteraard zal ook daar veel aandacht voor zijn. Het festival duurt van november 2017 tot en met april 2018.

2018 en verder

Na *Het Spanje Festival* komen we met een grootschalige locatieproductie. In het najaar staat weer een marathon gepland. Met de vrijheid die ons eigen gebouw en een vast ensemble ons verschaft, kunnen we het ons permitteren om een keuze voor een titel en thema nog heel even uit te stellen. Daarbij beschouwen we het als onze opdracht om aansluiting te vinden bij de actualiteit.